

А В А
изтеглен казус

19.02.2022г.

Казус

На 01.01.2015 г. в гр. Пазарджик А. А. Ш. се съвкупил с 16-годишната си дъщеря Ч. А. Ш. в дома им, заплашвайки я с нож, за да сломи нейната съпротива. На 13.01.2015 г. отново извършил същото деяние спрямо дъщеря си. Ч.А.Ш. разказала на леля си С.М и на братовчед си А.А. за двата случая. Подаден бил сигнал до прокуратурата и било образувано досъдебно производство. В досъдебното разследване Ч.А.Ш. била разпитана пред съдия. Дала подробни и последователни показания. Разпитани били като свидетели и С.М. и А.А., които потвърдили показанията на пострадалата. Назначена била съденоспсихиатрична и съдебнопсихологична експертиза. В заключението си вещото лице посочило, че Ч.А.Ш. е много емоционална, на моменти тревожна, буйна, но и страхлива. А.А.Ш. бил привлечен като обвиняем. След приключване на досъдебното разследване прокурорът изготвил обвинител акт и заедно със следственото дело го изпратил в съда.

В съдебна фаза, след предварително изслушване на страните, съдът взел решение за провеждане на съкратено съдебно следствие. А. А. Ш. признал, че е осъществил полов акт с дъщеря си. На основание чл. 372, ал. 4 вр. чл. 371, т. 2 НПК, съдът установил, че самопризнанието на А.А.Ш. се подкрепя от събраните в досъдебното производство доказателства. С определение съдът обявил, че при постановяване на присъдата ще ползва самопризнанието, без да събира доказателства за фактите, изложени в обстоятелствената част на обвинителния акт. Но след постановяване на определението съдът констатирал, че А. А. Ш. не е разбрал точно какво е признал и какви ще бъдат последиците от неговото самопризнание. А.А.Ш. признал само за едно съвкупление с пострадалата и отрекъл, че при осъществяването му е използвал принуда и заплаха. Поради тази причина делото е било разгледано по общия ред. За разлика от разпита в досъдебното разследване, в съдебното следствие показанията на пострадалата били объркани и противоречиви. Ето защо на основания чл. 304 от НПК, първоинстанционният съд признал подсъдимия за невиновен.

По протест на прокурор от съответната прокуратура било образувано и проведено въззивно производство. Въззивният съд отменил изцяло първоинстанционна присъда и постановил нова присъда с която признал подсъдимия А.А.Ш. за виновен като го осъдил на 4 години лишаване от свобода. Присъдата е основана на доказателствените материали, събрани в досъдебното производство, приобщени по надлежния ред в хода на съдебното следствие. В мотивите към присъдата въззивният съд посочил, че първоинстанционният съд е допуснал съществено процесуално нарушение като е приел оттеглянето на признанието на подсъдимия и искането му за промяна на реда по който да протече наказателното производство. При постановяване на присъдата въззивният съд е отчел редица смекчаващи отговорността на подсъдимия обстоятелства, включително и факта, че сам е отгледал дъщеря си Ч.А.Ш., тъй като съпругата му починала при нейното раждане, като е полагал грижи за прехраната и образованието, както на нея, така и на другите си две деца.

19.02.22г.

Отговорете аргументирано на следните въпроси:

1. Какво престъпление е извършено и каква е неговата наказателноправна квалификация ?
2. Каква би следвало да бъде наказателноправната квалификация на деянието на А. А. Ш., ако той е бил осъждан за изнасилване с влязла в сила присъда през октомври 2012 г. на 1,6 г. ефективно лишаване от свобода?
3. Каква би следвало да бъде квалификацията, ако Ч.А.Ш. е участвала доброволно в извършените спрямо нея деяния: а) като непълнолетна; б) като пълнолетна ?
4. На кой съд е подсъдно делото като първа и като въззивна инстанция и допустимо ли е сключването на споразумение?
5. Допуснато ли е съществено нарушение на процесуалните правила от първоинстанционния съд и въззивния съд ?
6. Може ли актът на въззивния съд да бъде проверяван по реда на редовния касационен контрол или подлежи на разглеждане единствено по реда на глава XXXIII от НПК?

ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИТЕ ОТ КАЗУСА

1. На 01.01.2015 г. и 13.01.2015 г., при условията на продължавано престъпление се съвкупил с лице от женски пол – низходящата си сродница /дъщеря/ Ч. А. Ш. на 16 години, като я принудил към това със заплашване с нож - чл.152 ал.2 т.1 и т.2 вр.ал.1 т.2 вр.чл.26 ал.1 НК

2. Чл. 152, ал. 3, т. 5 вр. ал. 2, т. 1 и т.2 вр. ал. 1, т. 2 вр. чл. 26, ал. 1, вр. с чл. 29, ал. 1, б. „а“ НК. Предходното осъждане е за тежко умишлено престъпление, на не по-малко от една година лишаване от свобода и обуславя квалификация като опасен рецидив, а не като повторност, макар да е за същото по вид престъпление, тъй като, съгласно чл. 29, ал. 3 НК, когато за дадено престъпление са предвидени едновременно състави за повторно извършване и за опасен рецидив и деянието осъществява признаците на двата състава, прилага се разпоредбата за опасния рецидив. Съгласно чл. 30 НК, не са изтекли 5 години от изтърпяване на наказанието по предишното осъждане.

3 А) Ако съвкуплението не беше извършено с употреба на сила или заплашване, квалификацията щеше да бъде по чл. 151, ал. 2 вр. с ал.1 по НК, в редакцията преди промените в ДВ бр. 74 от 26.09.2015 г., (ДВ, бр. 26 от 6.04. 2010 г.), доколкото към момента на процесните деяния това е била действащата норма. Промените в ДВ бр. 74 от 26.09.2015 г. не се явяват нов по-благоприятен закон, защото запазват напълно смисъла на приложимата разпоредба и само променят номерацията ѝ (от ал. 2 става ал. 3) и не е налице предпоставка за прилагане на новия закон с обратно действие. Ако деянията бяха извършени след влизане в сила на ЗИДНК, обн. В ДВ бр. 74 от 26.09.2015 г, квалификацията щеше да бъде по чл. 151, ал. 3, вр. с ал. 1 вр. чл. 26 ал.1 от НК, доколкото в състава изрично е посочено, че чл. 151 се прилага субсидиарно спрямо чл. 152 НК.

Б) чл. 154 вр. чл. 26 ал.1 от НК, тъй като при него доброволно участващите лица следва да са пълнолетни сродници.

4. Делото е подсъдно на районен съд като първа инстанция, а по правилата на местната подсъдност, това е Пазарджишкият районен съд. Като втора инстанция е следвало да бъде гледано от Пазарджишкия окръжен съд.

Споразумение не е допустимо, съгласно императивната разпоредба на чл. 381, а. 2 НПК.

5. Не са допуснати процесуални нарушения, които да дадат основания за отмяна на проверявания съдебен акт. Въззивната инстанция е оценила доказателствените материали по делото, ръководейки се от изискванията на чл.13, чл.14 и чл.107 ал.5 от НПК, поради което не са налице пороци в доказателствената дейност, които да доведат до съмнение в изводите на съда за това, че подсъдимият е извършил инкриминираните му деяния. Приетите за установени от окръжния съд като инстанция по същество фактически положения, са изведени в резултат на задълбочен анализ и се подкрепят от обективно наличната по делото доказателствена съвкупност.

Въззивната инстанция основателно е съобщила заключението на съдебнопсихиатричната и психологична експертиза на пострадалата Ш. за това, че същата

е много емоционална, на моменти тревожна, буйна, но и страхлива. Тъкмо тази последна нейна характеристика законосъобразно е обосновала извода за кредитиране показанията ѝ от досъдебната фаза, където се е чувствала по-защитена от евентуалната реакция на баща ѝ, което не може да се каже за показанията, дадени в негово присъствие в съдебната фаза.

Първата инстанция не е допуснала процесуално нарушение в процедурата по Глава XXVII от НПК, изразило се в допускане оттеглянето на признанието от подсъдимия, отменяйки определението си по чл.372 ал.4 от НПК за разглеждане на делото по реда на съкратеното съдебно следствие при признаване от страна на подсъдимия на фактите по обвинителния акт.

Противното становище почива на неправилното разбиране на залегалата в т.8.3 от ТР № 1/2009 г. теза, че оттегляне признанието на подсъдимия е недопустимо след постановяване определението на съда по чл.372 ал.4 от НПК, с което се дава старт на диференцираната процедура по Глава XXVII от НПК. Идеята, развита от ОСНК на ВКС в тази точка от обсъжданото тълкувателно решение е свързана с предотвратяване възможността подсъдимият да бави неоснователно процеса с необосновано искане за промяна на реда, по който протича наказателното производство. В същото време никога не е било поставяно под съмнение правомощието на съда да прецени доколко основанията за разглеждане на делото по тази диференцирана процедура са били налице към момента на постановяване на определението по чл.372 ал.4 от НПК и при констатиране тяхната изначална липса, да отмени този свой съдебен акт, като постанови провеждане делото по общия ред. Такава хипотеза е възможна при констатиране неразбирането от страна на подсъдимия какво точно е признал и какви ще бъдат последиците за него от това признание. Тъкмо това се е случило по настоящото дело, доколкото видно от обясненията на подсъдимия Ш. той е признал осъществяването на едно съвкупление с пострадалата, но никога не е признавал това да е било чрез използване на принуда, което означава липса на признание на фактите по обвинителния акт. Доколкото това е станало ясно на съда едва след постановяване на определението по чл.372 ал.4 от НПК, той не само не е допуснал нарушение на ТР № 1/2009 г., но е изпълнил задължението си за разкриване на обективната истина и съхраняване в пълен обем правото на защита на подсъдимия чрез разглеждане на делото по общия ред. Действайки по посочения начин, РС не е допуснал твърдяното процесуално нарушение по приложение на ТР № 1/2009 г. на ОСНК на ВКС при разглеждане на настоящото дело.

6. Да, подлежи на редовен касационен контрол, съгласно чл. 346, ал. 2 НПК, като нова присъда, постановено от окръжния съд като въззивна инстанция по дело от общ характер, която не попада сред изключените там - тези, с които деецът е бил освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание на основание чл. 78а от НК.

перво контрол казус

П

В

П

19.02.22

П.Д. работил в търговско дружество „Вижън билдинг“ ЕООД – Варна, занимаващо се с рециклиране на пластмаса, като му бил поверен за управление т.а. „ФИАТ Дукато“ с рег. № В 6588 РА, собственост на дружеството. От м.03.2019г. в същото юридическо лице работил и В.А.. На 20.04.2019г. П.Д. и В.А. извършвали работни дейности в гр.Девня. След работа, около 20.30 часа П.Д. и В.А. се прибрали в гр.Варна, с товарния автомобил, като по пътя спрели пред жилищен блок в кв.„Чайка“, където живеел братът на П.Д.. Дватамата имали уговорка да се видят. Докато П.Д. и брат му Н.Д. си говорили, В. А. стоял в близост до камиона пред кабината. Покрай тях минал К.П., който живеел в съседство и познавал Н.Д. визуално. К. П. забелязал, че двамата братя се разделят, като П. Д. тръгнал към спрелия пред входа на блока бордови товарен автомобил.

Преди да се качи в товарния автомобил В.А. показал на П.Д. металните решетки на улични отводнителни шахти, собственост на Община – Варна. В.А. обяснил на П.Д., че решетките тежат по около 25кг и двамата могат да ги продадат за вторични суровини, тъй като са от чугун. Предложил на П.Д. да ги откраднат, който след кратък размисъл се съгласил. Огледали се и след като не видели никого, пристъпили към изпълнение на взетото вече решение. Първо свалили задната каната на товарния камион, за да могат по - лесно да натоварят металните решетки. След това надигнали и извадили три броя метални решетки на улични отводнителни шахти. Дватамата хванали една по една решетките и ги отнесли на тротоара, в непосредствена близост до товарния автомобил. Пренасяйки последната решетка, П.Д. се спънал, изпуснал решетката и тя падайки, се счупила на две половини. В този момент на терасата в блока излязъл К.П., който забелязал действията на двамата извършители. Веднага се досетил за намеренията им. Започнал да вика на висок глас „Помощ! Крадци!“. Виковете на К.П. стреснали П.Д. и В.А.. Дватамата се уплашили и решили да се откажат от довършване на намисленото престъпно деяние. Оставили на място /на тротоара/ решетките и се качили в товарния автомобил. П.Д. привел двигателя в работен режим и бавно потеглил. Междувременно К.П. изтичал пред блока, догонил товарния камион и почукал на лявата каната, за да го спре. Целта на К.П. била да препятства бягството на двамата извършители. Камионът спрял и от шофьорското място излязъл П.Д.. Попитал К.П. какво иска и той му отвърнал, че трябва да останат и да изчакат полиция, която той вече е извикал.

П.Д. се ядосал от поведението на К.П., приближил се до него и му нанесъл два силни юмручни удара, единия от които в лявата лицева половина на К.П. Вследствие на ударите К.П. паднал на земята. В.А. видял ударите и излязъл от кабината на камиона. Хванал П.Д. и двамата се качили в камиона и потеглили. След известно време К.П. успял да се изправи и се прибрал в жилището си. В челната част на лицето му се образувал голям отток и течала кръв. К.П. се измил, преоблякъл и излязъл пред входа да чака органите на полицията. На място пристигнали свидетелите Г. и Б. - полицаи при ОЗ РУ на ОДМВР - Варна. Те установили самоличността на К.П. Възприели, че пострадалият е с видими наранявания по главата, в лявата половина на лицето. Извикан бил екип на „Бърза помощ“, който отвел пострадалия в МБАЛ „Св.Анна“ - Варна. Полицаяте

19.02. 2019

посетили в дома му св.Н.Д.. Разговаряли с него и го попитали дали има информация за станалия пред блока инцидент. След заминаването на полицаите Н.Д. провел разговор с брат си по телефона. Уведомил го, че при него са идвали от полицията и трябва да се яви в ОЗ РУ на ОДМВР - Варна. П.Д. се обадил по телефона на В. А.. Двамата с такси отишли в полицията, където били задържани по разпореждане на оперативния дежурен. На място, пред блока дошъл също така дежурен разследващ полицай, който извършил оглед на местопроизшествието. При огледа била иззета като вещественно доказателство строшената на две метална решетка. К.П. престоял в болничното заведение до 26.04.2019г.. Като и в последствие продължили посещенията му при различни специалисти по повод травмата на лявото око, довела до трайно отслабване на зрението за период по – дълъг от един месец.

П.Д. е роден на 01.06.1998 година. С присъда на ВРС, влязла в сила на 01.09.2018г., П.Д. бил осъден на 1 година „лишаване от свобода“, като изтърпяването на наказанието било отложено с тригодишен изпитателен срок за извършено от него на 20.05.2016г. престъпление по чл.198, ал.1 вр. с чл.63, ал.1 ,т.3 от НК. Освен това, с друга присъда на ВРС, влязла в сила на 07.10.2018г., П.Д. бил осъден на наказание 3 месеца „лишаване от свобода“ при първоначален общ режим за извършено от него на 01.10.2018г. престъпление по чл.216, ал.1 от НК.

В.А. е роден на 15.08.1985 година. С присъда на ВРС, влязла в сила на 01.08.2015г., В.А. бил осъден на 6 месеца „лишаване от свобода“, като изтърпяването на наказанието било отложено с тригодишен изпитателен срок за извършено от него на 10.04.2015г. престъпление по чл.195, ал.1, т.3 от НК.

ВЪПРОСИ:

- 1. Посочете правната квалификация на извършената престъпна дейност? Изложете аргументи от обективна и субективна страна.**
- 2. Приложим ли е институтът на условното осъждане по отношение на някой от извършителите или не? Аргументирайте се.**
- 3. Допустимо ли е предявяване на граждански иск? Кой се явява пострадал от действията на двамата извършители? Допустимо ли е конституиране на частен обвинител?**
- 4. Може ли да бъде отнет в полза на държавата товарният автомобил, с който са се придвижвали извършителите?**
- 5. Огледният протокол подлежи ли на одобрение от съда след като с него са иззети вещи?**
- 6. Кой е компетентният съд и в какъв състав следва да заседава?**

Втори контролен казус
П В

19.02.22г.

КАЗУС №.....

През м. ноември 2020 г. П. Петров бил освободен от мястото за лишаване от свобода, където изтърпявал осемгодишна присъда за извършени кражби. Тъй като нямало къде да живее, той отишъл в гр. София у братовчед си И. Иванов, който пребивавал в апартамента на приятелката си А. Павлова. И. Иванов не работел и се прехранвал от заплатата на приятелката си.

П. Петров не направил опит да започне работа и скоро свършил средствата, които имал. А. Павлова поставила условие на П. Петров, че ако иска да живее у тях трябва да намери пари, дори чрез кражби, в които той е „специалист“.

П. Петров уговорил братовчед си да извършат кражби, за да се снабдят със средства, включително за алкохол и цигари. П. Петров намерил акумулаторна бормашина за провъртане на патроните на секретни брави. След това двамата започнали да наблюдават входове и апартаменти в съседен квартал, за да установят в кои от тях собствениците отсъстват по-продължително време.

На 10.02.2021 г. П. Петров и И. Иванов отишли пред вратата на набеязан от тях апартамент, собственост на С. Симеонов, като И. Иванов останал да пази пред входната врата, а П. Петров провъртял секретния патрон на бравата и проникнал в апартамента. След това и И. Иванов влязъл в жилището. Намерили сейф, който П. Петров отворил с помощта на акумулаторната бормашина. От него взели 10000 евро, 5 масивни златни гривни, две златни колиета, 5 златни пръстена и златен часовник „Ролекс“. Взели и един преносим компютър и една дигитална видеокамера. Откраднатото имущество оставили в апартамента на А. Павлова, като й дали 100 евро за пазаруване и златните бижута, които да предложи за закупуване на колежките си. На нейния въпрос откъде са парите и вещите П. Петров отговорил: „Не се ли сещаш, че започнах да упражнявам старата си професия“.

На 15.02.2021 г. П. Петров и И. Иванов отишли да извършат кражба в къща, съседна на блока, в който извършили първата кражба. П. Петров проникнал по същия начин в къщата, след което двамата започнали да претърсват помещенията. В този момент ненадейно се върнал собственика на къщата Д. Димитров. Той се спуснал към П. Петров, който в момента вземал таблет от един шкаф. П. Петров захвърлил таблета и се опитал да избяга, но бил хванат с ръце от собственика. За да се освободи П. Петров блъснал силно Д. Димитров, който залитнал и паднал на земята. Вследствие на падането била счупена лакътната става на дясната му ръка. П. Петров и И. Иванов избягали, като последният успял да вземе мобилен телефон, който намерил в една от стаите. След като превъзмогнал болката Д. Димитров съобщил за станалото на тел. 112.

Пристигнала следствено-оперативна група и бил извършен оглед на местопроизшествието, за което действие след 48 часа разследващият полицай уведомил прокурора. Бил извършен разпит на пострадалия Д. Димитров, при който той описал външните признаци на П. Петров. Бил му показан фотоалбум със снимки на лица, осъждани за кражби, и той разпознал на една от снимките П. Петров. Съставеният за това протокол бил приобщен към материалите по делото. Установено било, че бягството на крадците е фиксирано от охранителна камера на офис, намиращ се в съседство с къщата. Дисковете със записите били предадени на разследващия полицай с протокол за

19.02.22г.

доброволно предаване. След извършени оперативно-издирвателни мероприятия местожителството на И. Иванов било установено и в апартамента извършено претърсване, при което бил иззет златен часовник, 9000 евро, преносим компютър и видеокамера. Междувременно П. Петров и И. Иванов били издирени и задържани. Наблюдаващият прокурор наредил на разследващия полицаи да извърши разпознаване на П. Петров от собственика на къщата Д. Димитров. Това действие по разследването било извършено, при което Д. Димитров разпознал П. Петров. Освен това прокурорът наредил видеоматериалите от охранителните камери да не се приобщават към делото, тъй като не са получени чрез способите и по условията и реда, предвидени в НПК.

Била назначена съдебно-медицинска експертиза, според заключението на която в резултат на счупването на лакътната става Д. Димитров е получил трайно затрудняване на движението на дясната ръка.

Заключенията на назначените оценителните експертизи били, че откраднатите вещи са на стойност 4000 лв., а бижутата - са на стойност 32000 лв.

Наблюдаващият прокурор наредил на разследващия полицаи да привлече П. Петров и И. Иванов в качеството на обвиняеми за извършените от тях престъпления на 10.20.2021 г. и на 15.02.2021 г. По своя инициатива разследващият полицаи привлякъл в качество на обвиняемо лице и А. Павлова. След приключване на разследването на 28.04.2021 г. изпратил делото с писмено мнение на прокурора.

Прокурорът изготвил обвинителен акт за извършени престъпления от П. Петров и И. Иванов и го внесъл в Софийски градски съд на 30.06.2021 г.

Отговорете аргументирано на следните въпроси:

1. Осъществени ли са състави на престъпления от П. Петров и И. Иванов и ако да каква е правната квалификация? Изгответе диспозитиви на обвинения.

2. Има ли основание за привличане като обвиняемо лице на А. Павлова, ако да – за какво престъпление?

3. От кой момент е образувано досъдебното производство? Допуснати ли са процесуални нарушения от разследващия полицаи при образуването, ако да – какви са нарушенията и какви са последиците?

4. Има ли право разследващият полицаи да привлече лице в качество на обвиняем без указание на прокурора, извършил ли е процесуално нарушение, ако да – какви са последиците от това?

5. Правилни ли са дадените указания от наблюдаващия прокурор, ако има неправилни – обоснове ги защо.

6. Допуснати ли са процесуални нарушения от страна на прокурора при изготвяне и внасяне на обвинителния акт в съда, ако да – какви и с какви последици?